

Conferentie jonge kind 10 januari 2024

Kansen voor jonge kinderen, op weg naar een integrale aanpak

Gemeente Helmond

SWV Helmond-Peelland PO

bco
onderwijsadvies
en -ondersteuning

mensen die je raken

Opening en welkom door dagvoorzitter

Jeroen Bossers

Directeur-bestuurder

BCO Onderwijsadvies- en ondersteuning

SWV Helmond-Peelland **PO**

Gemeente Helmond

Agenda

SWV Helmond-Peelland PO

Gemeente Helmond

- Opening en welkom door dagvoorzitter
- Aanleiding en doel conferentie
- Presentatie 1: desktopresearch
- Presentatie 2: verdiepend veldonderzoek
- Vraaggesprek over passende kinderopvang Helmond

PAUZE

- Uitéén in groepjes met gespreksleider
- Plenaire terugkoppeling en hoe verder
- Afsluiting en borrel

Waar ben jij vandaag voor gekomen? Wat verwacht jij van deze middag?

Doel van deze middag

- **Startsein** om te komen tot een **gezamenlijke missie**
- **Samenwerken** aan een puzzel door een **integrale (beleids)aanpak**

Aanleiding conferentie

Erik Wissink

Directeur-bestuurder

Samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO

Zorg over het jonge kind bij het Samenwerkingsverband Helmond-Peelland

- Tendens zichtbaar in forse toename TLV's bij (zeer) jonge kinderen
- Zorg om de juiste en tijdige ondersteuningsbehoefte van (zeer) jonge kinderen

Opzet project jonge kind met onderzoek in 2 fases

Fase 1:

- De juiste partners betrekken
- Desktopresearch
- Nader onderzoek naar de jonge kinderen in regio die onlangs een TLV hebben gekregen

Fase 2:

- Verdiepend veldonderzoek
- Samen komen tot afspraken en acties om bij het (zeer) jonge kind in een vroeg stadium de best passende zorg en ondersteuning in te kunnen zetten.

Presentatie desktopresearch

Onderzoek uitgevoerd door Inge Jeurissen op basis van beschikbare bronnen en data (landelijk en regionaal).

Hypothese

Op basis van resultaten uit eerder onderzoek uitgevoerd door de Brainport Regio Eindhoven is de volgende hypothese geformuleerd:

- De gesignaleerde groei van het aantal TLV's heeft een directe relatie met de demografische ontwikkelingen binnen deze regio en met name de internationalisering van de doelgroep.

Afgegeven TLV's

Analyse van de afgegeven TLV's, met als kenmerk

- De TLV is afgegeven in de periode van 1 mei t/m 28 juni 2023
- De kinderen waren op de dag van het besluit jonger dan 7 jaar oud

Totaal aantal afgegeven TLV's die voldoen aan deze kenmerken:	114
• Jongens	85 (74,6 %)
• Meisjes	29 (25,4 %)
• Kinderen t/m 4 jaar op de datum van besluit:	47 (41,2%)
• Kinderen van 5 jaar op de datum van besluit:	37 (32,5%)
• Kinderen van 6 jaar op de datum van besluit:	30 (26,3%)

Woonplaats van het kind

Woonplaats	Aantal TLV's	percentage
Helmond	53	46,5%
Geldrop-Mierlo	21	18,4%
Deurne	9	7,9%
Gemert-Bakel	7	6,2%
Laarbeek	5	4,4%
Asten	5	4,4%
Someren	5	4,4%
Heeze	3	2,6%
Boekel	3	2,6%
Nuenen/Gerwen/Nederwetten	3	2,6%
Totaal	114	100%

Geboorteland van het kind dat de TLV krijgt

Geboorteland	Aantal TLV's	percentage
Nederland	103	90,4 %
Polen	2	1,8 %
Turkije	2	1,8 %
Frankrijk	1	0,9 %
Filipijnen	1	0,9 %
Amerika	1	0,9 %
Syrië	1	0,9 %
Spanje	1	0,9 %
Niet bekend	2	1,8 %
Totaal	114	100%

Moedertaal van het kind

Moedertaal	Aantal TLV's	percentage
Nederlands	87	76,3 %
Arabisch	8	7 %
Pools	7	6,1 %
Engels	2	1,8 %
Turks	2	1,8 %
Somalisch	2	1,8 %
Dari	2	1,8 %
Russisch	1	0,9 %
Irakees	1	0,9 %
Filipijns	1	0,9 %
Chinees	1	0,9 %
Totaal	114	100%

Afkomst van de ouders, indien bekend

Afkomst ouders	Aantal TLV's	percentage
Afkomst van 1 of beide ouders is niet bekend	17	
Totaal wel bekend	97	100%
Beide ouders hebben de Nederlandse afkomst	71	73,2 %
1 van de ouders heeft geen Nederlandse afkomst	9	9,3 %
Beide ouders hebben geen Nederlandse afkomst	17	17,5 %

Eerste conclusie desktop-onderzoek

De gestelde hypothese blijkt niet van toepassing te zijn op de regio Helmond. Dit lijkt te verklaren door een andere populatie:

- In Eindhoven meer inwoners met een migratie-achtergrond
- Hoger percentage laaggeletterdheid in Helmond (17%)
(Eindhoven 7%, in Nederland 12%)
- Lager opleidingsniveau in Helmond
- Hoger risico op een onderwijsachterstand in Helmond (21 %)
(Eindhoven 17%, Nederland 15 %)

Andere feiten uit de desktopresearch m.b.t. TLV's jonge kinderen

- Bijna **driekwart van de jonge kinderen (t/m 5 jaar oud)** voor wie een TLV wordt aangevraagd **bezoekt al een specialistische voorschoolse voorziening**. Voor kinderen van 6 jaar is dit 40%. Bijna de helft van de 6-jarigen (47%) bezoekt op het moment van een TLV-aanvraag het reguliere basisonderwijs.
- Bij de meeste jonge kinderen met een TLV zijn er bij school en ouders **zorgen over onvoldoende leren, welbevinden en tekort in werkhouding en taakgerichtheid**. Overige zorgen zijn ontwikkelingsachterstand, prikkelverwerkingsproblemen, gedragsproblemen en sociaal-emotionele problemen.

Info vanuit de VVE-monitor 2021-2022 gemeente Helmond

- Meer VVE-indicaties van 28% naar 38%, maar bereik VVE neemt af
- Doelgroep/instream verandert: zorgvragen en complexiteit neemt toe in taal, gedrag en thuissituatie
- Aantal kinderen voor wie extra ondersteuning op de voor- en vroegscholen nodig is, is fors gestegen van 40-55% naar 44-91%

Gemeente Helmond

Ten aanzien van de 2^e fase van onderzoek -1

- **Toename** van gezinnen en kinderen met **extra ondersteuningsbehoefte**
- **Reguliere voorzieningen met VVE zijn niet voldoende** waardoor meer kinderen met achterstanden starten in het onderwijs
- **Vaak een combinatie van problematiek:** ontwikkelingsachterstanden, systeemproblematiek en sociaal-emotionele problemen
- **Vaak al jong in beeld** en specialistische voorziening
- In Helmond **lager opleidingsniveau en hogere laaggeletterdheid** (17%) dan bv. in Eindhoven (7%) (Nederland 12%)
- **Toename S(B)O door meerdere factoren:** LVB problematiek, laaggeletterdheid/lager opleidingsniveau, lage SES of migratie-achtergrond

Ten aanzien van de 2^e fase van onderzoek -2

- Grote zorgen over **toenemende werkdruk** binnen voorschoolse voorzieningen
- **(Lange) wachtlijsten** voor juiste zorg en ondersteuning
- Alle betrokkenen vragen om **structureel en preventief beleid** op het gebied van gezinnen met jonge kinderen.
- Men wil graag **eerder en beter signaleren en ingrijpen**. Niet alleen op kindniveau, maar ook op systeemniveau.
- Voor alle kinderen een **passend aanbod en gelijke onderwijskansen**
- Behoefte aan **betere samenwerking en een duidelijke doorgaande lijn** tussen voorschoolse voorzieningen en het onderwijs

Aanbevelingen vanuit desktopresearch

- Werk integraal samen
- Werk preventief en systeemgericht
- Wees er vroeg bij
- Zorg voor specialistische expertise
- Zorg voor duidelijke afspraken en procedures
- Organiseer passende zorg en ondersteuning

Mentimeter 1: www.menti.com 8302 2891

Fase 2: presentatie verdiepend veldonderzoek

Onderzoek uitgevoerd door BCO Onderwijsadvies en –ondersteuning:

Annemieke Vercoulen-Coppis

Lieke Akkermans

Sanne Berends

Elke Daalmans-Jansen

Aanleiding veldonderzoek

- Vervolg op desktoponderzoek
- Doel

Aanpak

- Drie verschillende vragenlijsten gericht aan drie doelgroepen
- Corresponderende vragensets
- Gebaseerd op de bevindingen en aanbevelingen van het desktopresearch

Respondenten

Jaren werkervaring bij uw huidige werkgever

Jaren werkervaring in uw huidige functie

Welke factoren beïnvloeden het aantal TLV-verwijzingen onder jonge kinderen (leeftijd 4 tot 7 jaar)?

1. De route Onderwijs/KOV & zorg

- Signaleren
- Signalering bespreekbaar maken (intern en met ouders)
- Samenwerking verschillende partijen en snelheid doorverwijzing

2. Verandering in context van jonge kind

- Zorgvraag
- Ouderbetrokkenheid

3. Hulpvragen van jongens vs. meisjes

1. De route onderwijs/KOV & zorg stagneert?

	Kinderopvang & onderwijs (op de werkvloer)	Kinderopvang & onderwijs (zorg coördinator & leidinggevende)
Signalering		
- Beschikbare tools	3,60	3,55
- Tijdige signalering door 'personen op de werkvloer'	3,44	3,13
Signalering intern bespreken door 'personen op de werkvloer'	3,80	3,40
Bespreken met ouders		
- zorgen met ouders bespreken	3,38	3,09
- tijdig voeren moeilijke gesprekken door 'personen op de werkvloer'	3,66	2,85

1. De route onderwijs/KOV & zorg stagneert?

	Kinderopvang & onderwijs (op de werkvloer)	Kinderopvang & onderwijs (zorg coördinator & leidinggevende)
Doorgaande lijn voorschool - basisschool		
- De invuller weet wat er op de basisschool verwacht wordt van het jonge kind	3,51	3,38
Samenwerking & snelheid doorverwijzing		
- Kinderen met zorg krijgen snel genoeg de juiste hulp	2,31	1,91
- In de tussentijd kan de PP'er/leerkracht het kind en groep voldoende begeleiden	2,55	2,40
- De PP'er/leerkracht krijgt ondersteuning vanuit de organisatie wanneer de begeleiding veel vraagt	3,00	3,49

1. De route onderwijs/KOV & zorg stagneert?

	Kinderopvang & onderwijs (op de werkvloer)	Kinderopvang & onderwijs (zorg coördinator & leidinggevende)
Samenwerking & snelheid doorverwijzing		
- Ik weet op een adequate manier betrokken partijen aan tafel te krijgen		3,30
- Ik ervaar een goede samenwerking met externe zorgpartners		2,83

Quotes

"Voordat het kind de juiste hulp krijgt aangeboden moeten we vaak eerst een lange weg afleggen met allerlei instanties. Hierdoor duurt het vaak lang voordat de juiste hulp geboden kan worden. En daar komen alle wachttijden dan nog bij."

"Er zijn verschillen betreffende de communicatie met ouders en externen en in welke mate de ouders de zorgen van school delen en daarop kunnen anticiperen/handelen.."

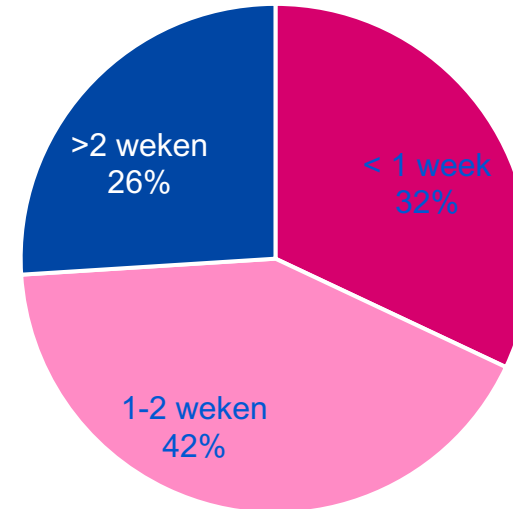
"Kinderen moeten te lang wachten, dat vraagt teveel van de leerkracht en het gaat ten koste van de andere kinderen in de groep."

"De doorlopende lijn tussen baby/dreumes/peuter → kleuter is niet altijd afgestemd."

Hulpvragen bij Gemeente & GGD

- Hulpvragen komen snel genoeg bij de gemeente & GGD terecht (ja: 79 % nee: 21%).
- Hulpvragen kunnen snel genoeg worden opgepakt (ja: 79%, nee: 21%) →
- Cijfer voor het matchen van hulpvragen met de juiste zorgaanbieder: 7,0
- - Uitdagingen bij het matchen:
  1. Wachtlijsten bij zorginstanties
  2. Problematiek nog niet helder / complexe problematiek
  3. Acceptatie ouders/verzorgers

Gemiddelde wachttijd: van stellen hulpvraag tot eerste contact met gemeente of GGD

2. Verandering in context van het jonge kind

Actieve betrokkenheid ouders

Verandering type hulpvraag

Actieve betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van het kind

De gemeente ziet een verandering in de betrokkenheid van ouders in de afgelopen 5 jaar.

Deze afname in betrokkenheid wordt ook gezien bij de kinderopvangorganisaties en het onderwijs.

Onderwijs en KOV
(op de werkvloer)

Lage score (2,47)

Onderwijs en KOV
(zorg coördinator/
teamleider)

Lage score (2,19)

Quotes omtrent ouderbetrokkenheid

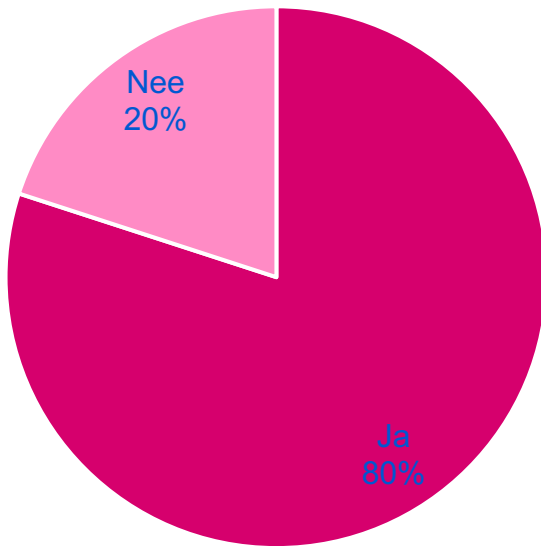
"We merken dat onze populatie verandert en daarmee ook de interactie met ouders."

"De zorgen serieus nemen en een actieve rol nemen is per ouderpaar erg verschillend. Wij zien vooral een grote toename van de spraak-taalproblematieken."

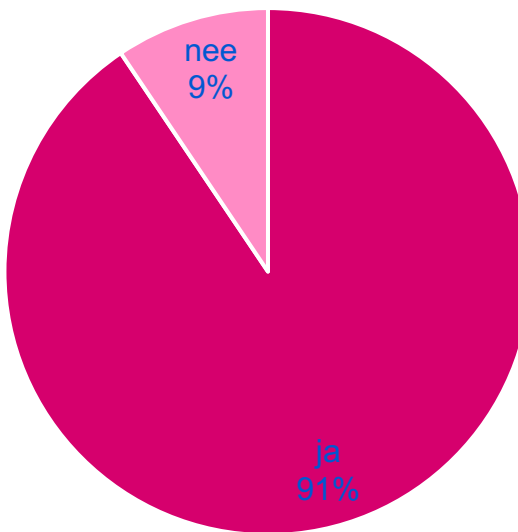
"Ik denk dat er zeker ook gekeken moet worden naar de trend van thuisondersteuning. Voorlezen, puzzels maken, lego, tekenen, kleuren. Hoeveel wordt dit door ouders thuis geoefend en gestimuleerd? Is er vergelijkingsonderzoek mogelijk met bijv. 10 jaar geleden? Het is namelijk interessant om na te gaan of er een relatie is."

Zie je de afgelopen 5 jaar een verandering in de type hulpvragen of zorgen?

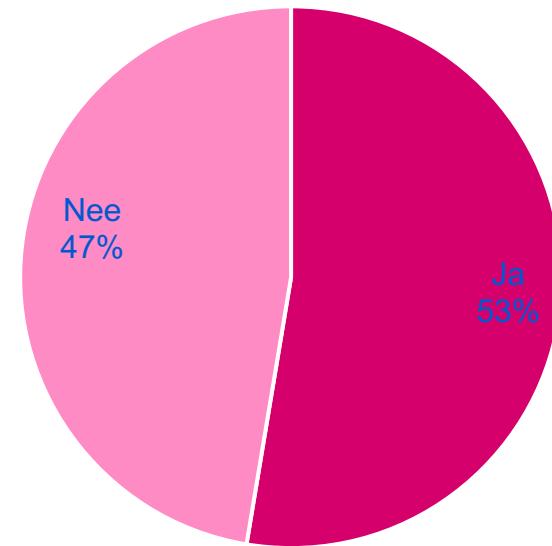
Onderwijs en KOV (op de werkvloer)

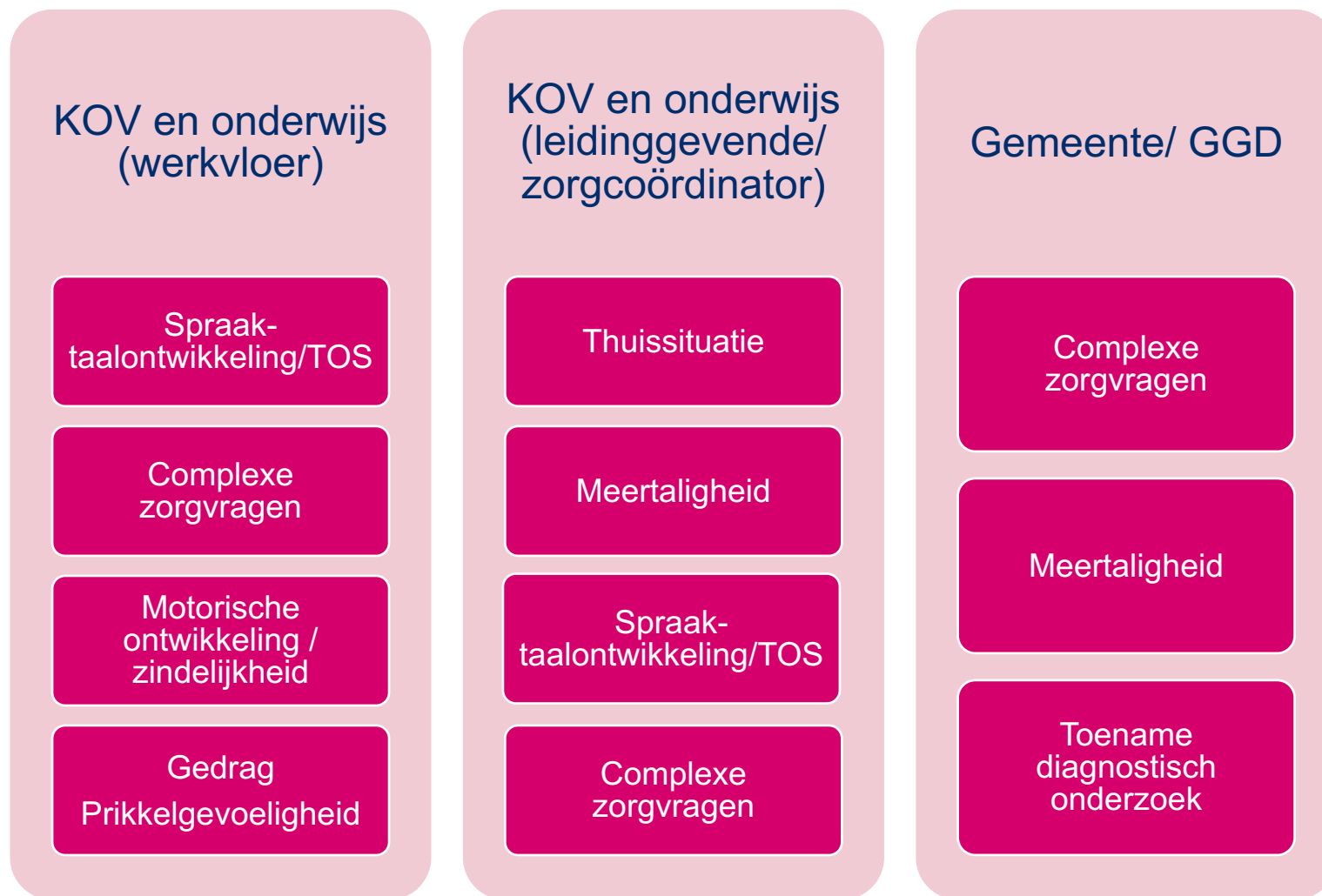
Onderwijs en KOV (zorgcoördinator/
leidinggevende)

Gemeente/ GGD

Waar zien we deze verandering in terug?

Opvallende bevinding vs. conclusie desktopresearch

- Omdat het desktopresearch liet zien dat hulpvragen binnen regio Helmond van voornamelijk autochtone jonge kinderen, is niet actief bevraagd in het verdiepend onderzoek op het thema meertaligheid en culturele achtergrond.
- Bij alle open vragen komen onderstaande thema's vaker terug:

Meertaligheid

Culturele
diversiteit

Nieuwkomers

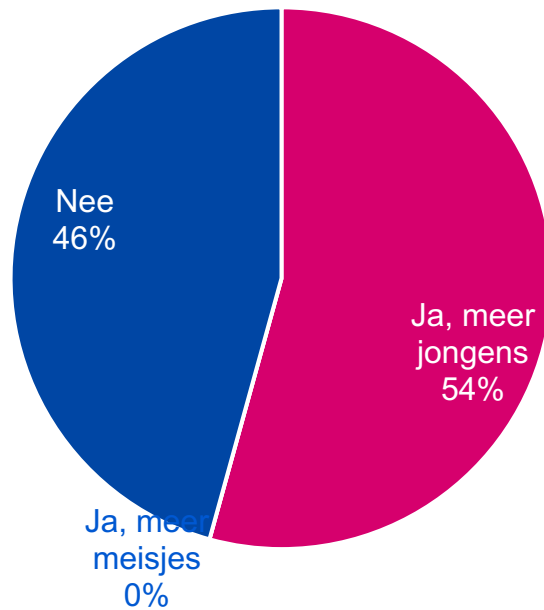
→ Dit ook in combinatie met toename VVE-indicaties en een lager bereik (benoemd in het desktopresearch)

3. Hulpvragen jongens vs. meisjes

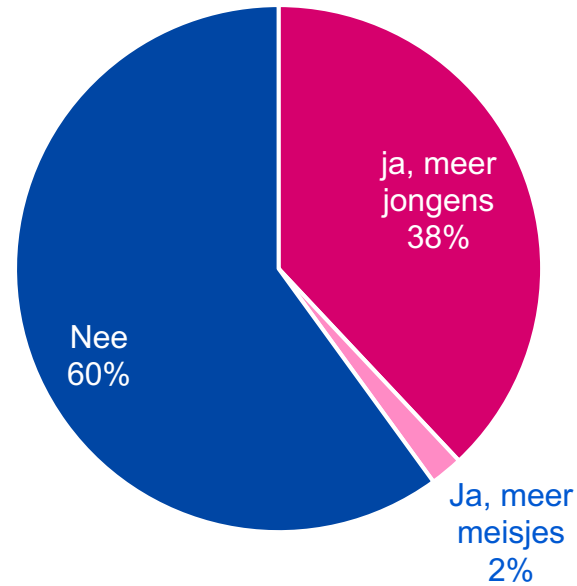

Ziet u een verschil in het aantal hulpvragen van jongens of meisjes?

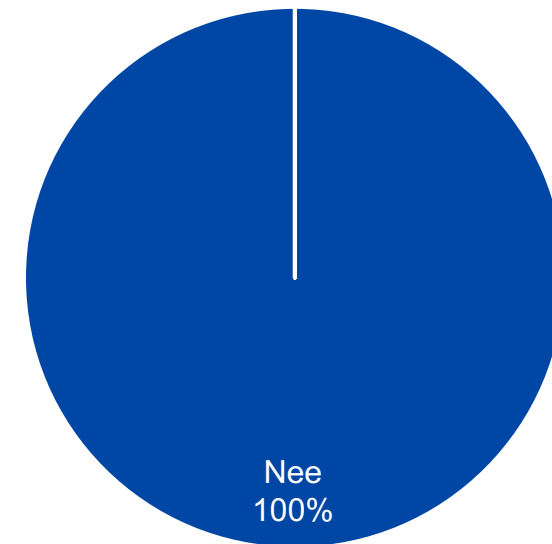
Onderwijs en KOV (op de werkvloer)

Onderwijs en KOV (zorgcoördinator/
leidinggevende)

Gemeente/ GGD

Successen

Tijdig inschakelen van SWV is helpend voor vervoltraject / KANS overleggen

Duidelijke zorgstructuur

Samenwerking tussen KOV en onderwijs t.b.v. de ontwikkeling van het kind

Werken in kleine groepen met bijvoorbeeld inzet van extra onderwijs-assistent of PP'er.

Samensmelting zorg en onderwijs, regulier en speciaal.

Bevindingen

- De route richting zorginstanties stagneert en lijkt verstopt te zijn.
- In de tussentijd zitten kinderen niet op de juiste plek (escalatie problematiek?)
- Hulpvragen worden anders/complexer (in hoeverre matcht ons aanbod?)

- Verschil in hulpvragen tussen jongens en meisjes
- Culturele verschillen / meertaligheid speelt mogelijk een grotere rol dan vanuit het eerste onderzoek gedacht.
- De actieve ouderbetrokkenheid lijkt veranderd te zijn.

Verdieping & Uitdagingen

- Wat kunnen we in de tussentijd wel doen?
- Wat doen we in ons aanbod al en wat werkt? En wat moet anders? Moeten we onze verwachtingen bijstellen?
- Hoe preventief willen we wel of niet ingrijpen? In hoeverre krijgen kinderen de kans om regulier te starten? Zijn we soms te vroeg?

- Hoe houden we rekening met verschillen tussen jongens en meisjes in ons aanbod?
- Hoe kunnen we zowel rekening houden met de NT1- als NT2 kinderen? Wat is er dan nodig? Hoe ga je om met culturele diversiteit?
- Is het nodig om actieve ouderbetrokkenheid te bevorderen? Hoe kunnen we ouders meenemen in een proces?

Mentimeter 2: www.menti.com 8302 2891

Wat komt er bij je op?

Inzoomen op de kinderopvang in Helmond

Gemeente Helmond

In gesprek over passende kinderopvang in Helmond

Jeroen Bossers in gesprek met:

- Yolanda Piek, directeur Opvang en Onderwijs Spring kinderopvang
- Chantal van den Nouwlant, VVE-coördinator kinderopvang Villa Vrolijk
- Cheryl Denessen, beleidsontwikkelaar jeugd gemeente Helmond

Kort pauzemoment, daarna in groepjes uitéén

- Cijfer op badge bepaalt in welke groep je zit.
- Iedere groep heeft een gespreksleider en een eigen ruimte/plek.
- De gespreksleider noteert bevindingen op een padlet.

[Conferentie 10 januari 2024 Kansen voor jonge kinderen, op weg naar een integrale aanpak \(padlet.com\)](#)

- We starten **om 15.30 uur** in groepjes en komen weer om **16.15 uur** centraal in deze ruimte.

Plenair: padlet bespreken

- Welke successen zijn er in de groepjes besproken?
- Welke mogelijke oplossingswijzen en acties zijn genoemd?

[Conferentie 10 januari 2024 Kansen voor jonge kinderen, op weg naar een integrale aanpak \(padlet.com\)](#)

Hoe nu verder?

- Wat is er al gebeurd?
- Wat weten al en wat gaan we nu doen?

Afsluiting: Welk inzicht heb jij gekregen? Wat ga jij doen?

Uitnodiging om nog even na te praten.....

SWV Helmond-Peelland **PO**

Gemeente Helmond

SWV Helmond-Peelland PO

Gemeente Helmond

onderwijsadvies
en-ondersteuning

Bedankt voor je aandacht

